

innovative activity of engineering enterprises]. In *Zbirnyk naukovykh prats Tavriiskoho derzhavnogo ahrotekhnolohichnoho universytetu (ekonomichni nauky)*, 113-119. Melitopol: Liuks, 2014.

Khariv, P. S. *Innovatsiina diialnist pidpriumstva ta ekonomichna otsinka innovatsiinykh protsesiv* [Innovative activity and economic evaluation of innovative processes]. Ternopil: Ekonomichna dumka, 2003.

Pelikhov, E. F. *Ekonomicheskaya effektivnost innovatsiy* [The economic efficiency of innovations]. Kharkiv: Narodnaya ukrainskaya akademiya, 2005.

Tkachenko, M. O. "Protses upravlinnia protsesamy innovatsiinoho rozvytku promysloвого pidpriumstva" [The process of management processes of innovative development of indus-

trial enterprise]. In *Doslidzhennia ta optymizatsiia ekonomichnykh protsesiv*, 188-199. Vol. 1. Kharkiv: Tsyfrova drukarnia № 1, 2012.

Tkachenko, M. O. "Upravlinnia innovatsiynym rozvytkom promysloвого pidpriumstva na osnovi restrukturyzatsii" [Management of innovative development of industrial enterprise on the basis of restructuring]. *Avtoref. ... dys. kand. ekon. nauk: 08.00.04*, 2015.

Volkov, O. I., Denysenko, M. P., and Hrechak, A. P. *Ekonomika ta orhanizatsiia innovatsiinoi diialnosti* [Economics and organization of innovation activity]. Kyiv: Profesional, 2004.

Yakovliev, A. I. *Metodyka vyznachennia efektyvnosti investytsii, innovatsii, hospodarskykh rishen v suchasnykh umovakh* [The method of determining the efficiency of investment, innovation, economic decisions in modern conditions]. Kharkiv: Biznes Inform, 2001.

УДК 311.21:[332.1(477):339.727.22]

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ СТАТИСТИЧНИХ ПОКАЗНИКІВ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПРИВАБЛИВОСТІ РЕГІОНІВ УКРАЇНИ

© 2016 КОРЕПАНОВ Г. С.

УДК 311.21:[332.1(477):339.727.22]

Корепанов Г. С. Формування системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України

Мета статті полягає в розробці системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України, яка дозволила б дати кількісну характеристику тим якісним змінам, які характеризують інвестиційну привабливість регіонів України. Побудовано блок-схему показників інвестиційної привабливості регіонів України, яка складається п'яти блоків. Для обґрунтування необхідності включення певних показників до складу загальної системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України детально розглянуто сутність і особливості розрахунку використаних показників. З метою визначення внутрішньої узгодженості обраних статистичних показників проведено аналіз кореляційних зв'язків між ними. У результаті використання методу канонічних кореляцій для виявлення мінімального набору економічних показників, що мають найбільший вплив на обсяги прямих іноземних і капітальних інвестицій в регіони України, встановлено, що майже всі з обраних показників мають істотний вплив на результуючі ознаки, а найбільший вплив на обсяги прямих іноземних і капітальних інвестицій серед сукупності показників розвитку національної економіки мають показники привабливості ринку.

Ключові слова: система статистичних показників, інвестиційна привабливість, кореляційний аналіз.

Рис.: 1. **Табл.:** 3. **Формул:** 1. **Бібл.:** 21.

Корепанов Георгій Сергійович – кандидат економічних наук, старший викладач кафедри статистики, обліку та аудиту, Харківський національний університет ім. В. Н. Каразіна (пл. Свободи, 4, Харків, 61022, Україна)
E-mail: kore_panov@mail.ru

УДК 311.21:[332.1(477):339.727.22]

Корепанов Г. С. Формирование системы статистических показателей инвестиционной привлекательности регионов Украины
Цель статьи заключается в разработке системы статистических показателей инвестиционной привлекательности регионов Украины, которая позволила бы дать количественную характеристику тем качественным изменениям, которые характеризуют инвестиционную привлекательность регионов Украины. Построена блок-схема показателей инвестиционной привлекательности регионов Украины, которая состоит пяти блоков. Для обоснования необходимости включения определенных показателей в состав общей системы статистических показателей инвестиционной привлекательности регионов Украины детально рассмотрены сущность и особенности расчета использованных показателей. С целью определения внутренней согласованности избранных статистических показателей проведен анализ корреляционных связей между ними. В результате использования метода канонических корреляций для выявления минимального набора экономических показателей, имеющих наибольшее влияние на объемы прямых иностранных и капитальных инвестиций в регионы Украины, установлено, что почти все из выбранных показателей оказывают существенное влияние на результирующие признаки, а наибольшее влияние на объемы прямых иностранных и капитальных инвестиций среди совокупности показателей развития национальной экономики имеют показатели привлекательности рынка.

Ключевые слова: система статистических показателей, инвестиционная привлекательность, корреляционный анализ.

Рис.: 1. **Табл.:** 3. **Формул:** 1. **Библ.:** 21.

Корепанов Георгий Сергеевич – кандидат экономических наук, старший преподаватель кафедры статистики, учета и аудита, Харьковский национальный университет им. В. Н. Каразина (пл. Свободы, 4, Харьков, 61022, Украина)
E-mail: kore_panov@mail.ru

UDC 311.21:[332.1(477):339.727.22]

Korepanov G. S. Developing the System of Statistical Indicators of Investment Attractiveness of Ukrainian Regions

The article is aimed at developing a system of statistical indicators of investment attractiveness of Ukrainian regions, which would provide for quantitative characteristics of the qualitative changes, which characterize the investment attractiveness of Ukrainian regions. A block diagram of the indicators of investment attractiveness of Ukrainian regions, consisting of five blocks, has been built. In order to substantiate inclusion of certain indicators in the composition of the general system of statistical indicators of investment attractiveness of Ukrainian regions, both the nature and the specifics of calculating the indicators in use have been considered in detail. With a view to determine the internal consistency of the selected statistical indicators, an analysis of correlations between them was conducted. As a result of applying the method of canonical correlation to identify a minimum set of economic indicators that have the greatest impact on the volume of foreign direct and capital investments in the regions of Ukraine, has been found that almost all of the selected indicators have a significant impact on the resulting signs, while the greatest impact on the volume of the foreign direct and capital investments among the totality of indicators for development of the national economy cause the indicators of market attractiveness.

Keywords: system of statistical indicators, investment attractiveness, correlation analysis.

Fig.: 1. **Tabl.:** 3. **Formulae:** 1. **Bibl.:** 21.

Korepanov Georgii S. – PhD (Economics), Senior Lecturer of the Department of Statistics, Accounting and Auditing, V. N. Karazin Kharkiv National University (4 Svobody Square, Kharkiv, 61022, Ukraine)
E-mail: kore_panov@mail.ru

В умовах асоціації з ЄС Україна зацікавлена в залученні якомога більших обсягів іноземного капіталу та інвестицій вітчизняних інвесторів. Існує об'єктивна необхідність у розробленні такого методичного підходу до оцінювання інвестиційної привабливості її регіонів, який би належним чином задовольняв потреби та інтереси зовнішніх інвесторів, був для них зрозумілим, а також надавав вичерпну інформацію для внутрішніх користувачів.

Важливим питанням дослідження інвестиційної привабливості регіонів України є формування адекватної системи статистичних показників, яка б відповідала вимогам сучасності, була об'єктивною та інформативною.

Незважаючи на постійний науковий пошук, система показників для оцінки інвестиційної привабливості регіонів України, вимагає уточнення й конкретизації в частині її адекватності національним статистичним вимірам.

Проблема комплексного оцінювання інвестиційної привабливості економіки регіонів України полягає у відсутності цієї системи показників в методології національної статистики.

Оцінюючи ступінь розробленості теми, необхідно відзначити, що еволюцію теоретичних підходів до загальних питань вивчення інвестиційної привабливості й інвестиційного клімату різних регіонів займався ряд вітчизняних учених, серед них: О. Балацький [1], Іщук С. О. [4], Кулініч Т. В. [4], Матвієнко П. В. [5], Петровська С. А. [6], Тарбукіна О. М. [11], Уманець Т. В. [12], Швець В. Я. [13] та інші. Але формуванню адекватної системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України приділено недостатньо уваги? тому це питання потребує детальнішого вивчення.

Метою статті є розробка системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України. Система статистичних показників дозволить дати кількісну характеристику тим якісним змінам, які характеризують інвестиційну привабливість регіонів України.

Система статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України повинна бути складена таким чином, щоб мати змогу як аналізувати загальні процеси, так і виявляти особливості розвитку окремих явищ.

У процесі формування системи статистичних показників можна зіштовхнутися з питанням вибору необхідної кількості показників. З одного боку, для кращого, глибшого дослідження необхідно скористатися якомога більшою кількістю показників, але, разом з тим, кількість обраних показників має бути мінімізованою в розумних межах. Зважаючи на це, для формування системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України побудовано блок-схему, яка складається з п'яти блоків: перший містить показники привабливості ринку; другий – показники ціни та якості робочої сили; третій – відображає показники, які доцільно використовувати для аналізу наявності необхідної інфраструктури, четвертий – наводить показники наявності природних ресурсів; п'ятий – включає показники безпеки інвестиційної діяльності (рис. 1).

Вибір блоків статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України запропоновано здій-

снювати на основі результатів досліджень Дж. Даннінга [14–17], Доповіді про світові інвестиції UNCTAD [18–21], також запропоновано використання чиннику «Безпека інвестиційної діяльності» [2, 3, 10] та враховано можливість отримання зіставних даних для регіонів України.

Показники «Природно-ландшафтний туристичний потенціал» і «Національна самосвідомість населення» не можуть бути оцінені кількісно, що завдає певних перешкод для застосування традиційних статистичних методів оцінювання інвестиційної привабливості та спонукає до використання апарату нечіткої логіки.

Загалом, стало можливим ідентифікувати 21 показник для регіонального рівня на базі дослідження ключових інформаційних джерел [2, 8, 9].

Для визначення внутрішньої узгодженості обраних статистичних показників необхідно провести аналіз кореляційних зв'язків між ними. Наявність високого ступеня кореляційних зв'язків дозволяє зробити висновок про те, чи характеристики дійсно відображають об'єкт дослідження та узгоджуються між собою.

При дослідженні інвестиційної привабливості регіонів України доцільно виявити залежність обраних узагальнюючих показників (прямих іноземних і капітальних інвестицій) від статистичних показників, наведених на рис. 1. Для встановлення й виміру ступеня зв'язку між декількома факторними і одним результативним показником застосовується багатомірний кореляційний аналіз. Залежність між одним результативним показником і одним фактором аналізується на основі парної кореляції. Метод канонічного кореляційного аналізу доцільно використовувати в нашому випадку – для визначення взаємовпливу між декількома факторними і декількома результативними показниками, а також для виділення максимальних кореляційних зв'язків між групами вихідних змінних [7].

Важливою особливістю цього методу є те, що для його застосування не потрібна відсутність мультиколінеарності як у групі результативних показників, так і в групі факторних. Алгоритм розрахунків даного методу будується на заміні вихідних змінних їх лінійними комбінаціями (лінійно незалежними). Велика кількість змінних може приводити до виродженої матриці парних коефіцієнтів кореляції та невизначеності рішення. Тоді рекомендується на основі якісного аналізу, а також аналізу коефіцієнтів парної кореляції переглянути склад змінних убик їх зменшення. Особлива увага в цьому випадку має приділятися вивченню найбільш корельованих лінійних комбінацій. Таким чином, даний метод дає можливість відсіяти малоінформативні показники та за рахунок цього скоротити обсяг вихідних даних.

У ході дослідження взаємозв'язку між показниками інвестиційної привабливості регіонів України використані офіційні статистичні дані Державної служби статистики України за 2013 р. [2]. Загальна кількість досліджуваних змінних не перевищує числа спостережень ($n = 27$) і дорівнює 21.

Усі необхідні для проведення канонічного аналізу розрахунки було зроблено за даними з використанням модуля «Canonical Analysis» прикладного пакета про-

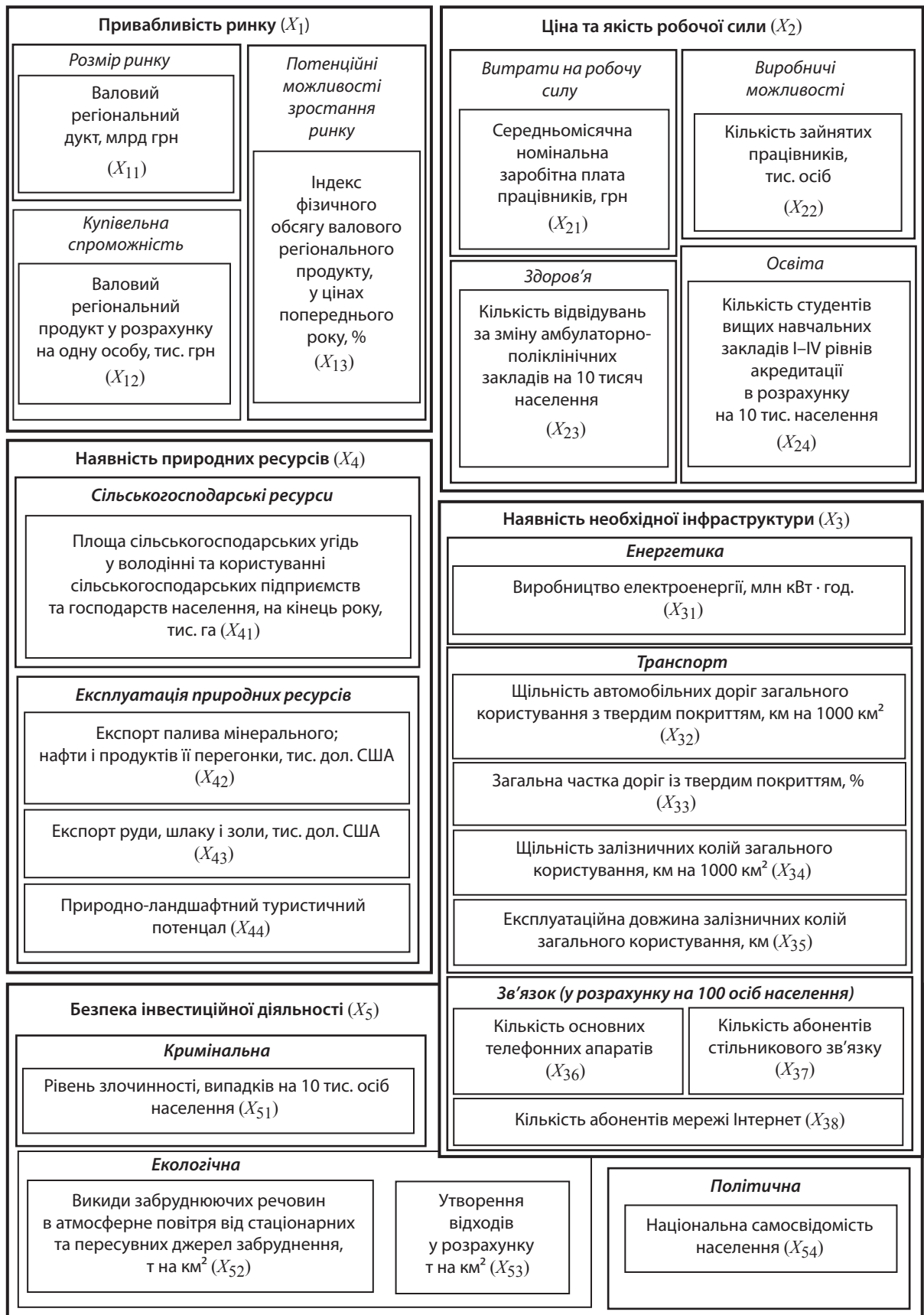

Рис. 1. Блоки статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України

грам «STATISTICA». У результаті використання пакета було отримано значення двох канонічних кореляцій, яким відповідають дві пари незалежних між собою канонічних змінних (табл. 1).

Таблиця 1

Значення канонічних кореляцій r , $\chi^2_{спос.}$ чисел ступенів свободи ν та p -рівнів на початковому етапі аналізу

№ канонічної кореляції	Канонічна кореляція	$\chi^2_{спос.}$	Число ступенів свободи ν	p -рівень
1	0,999803	162,88	42	0,000...01
2	0,988695	53,13	20	0,000078

Наближення до одиниці усіх канонічних кореляцій (див. табл. 1) вказує на дуже тісний зв'язок між факторними й результативними ознаками. У результаті оцінки частки витягнутої дисперсії (варіації) вихідних наборів ознак всіма парами канонічних змінних, що відповідають двом отриманим канонічним кореляціям, уже на початковому етапі аналізу відзначимо дуже високу інформативність у факторній групі, яка склала 99,84% первісної варіації ознак. Отримане канонічне значення R , що відображує кореляцію між зваженими сумами змінних у множині факторних і результативних ознак, є доволі великим (0,9998) і достатньо високо значимим ($p < 0,001$).

Для визначення ступеня впливу факторних показників на відповідні результативні ознаки вихідні дані X та Y приводяться до стандартизованого вигляду. Ступінь впливу кожного факторного показника характеризується відповідними коефіцієнтами у вираженнях для канонічних змінних, аналіз яких дозволяє одержати ранжовані послідовності факторних показників.

Для підвищення інформативності показників у факторній групі проводиться багатокрокова процедура відсіювання незначимих змінних, тобто змінних, яким відповідають найменші коефіцієнти в канонічній змінній. Тим самим скорочується набір показників (змінних), що входять до факторної групи. Для скороченого набору знову розраховуються коефіцієнти канонічних кореляцій. Якщо максимальні коефіцієнти для вихідного та скороченого наборів змінних різняться несуттєво, то процес скорочення продовжується. Оцінка значущості різниці між максимальними коефіцієнтами канонічних кореляцій здійснюється за допомогою T -критерію та Z -перетворення Фішера:

$$T_{факт.} = (z_1 - z_{1+k}) \sqrt{\frac{n-3}{2}} < T_{табл.}, \quad (1)$$

де z_1 і z_{1+k} – значення Z -перетворення Фішера для вихідного й скороченого наборів змінних відповідно;

n – число спостережень (27);

$$z_l = \frac{1}{2} \ln \left(\frac{1+r_l}{1-r_l} \right) - \text{значення } Z\text{-перетворення Фішера}$$

для відповідної канонічної кореляції на кожному кроці процедури скорочення ознак, $l = \overline{1,3}$.

Таким чином, критичне значення різниці між максимальними коефіцієнтами канонічних кореляцій у даному випадку при $T_{табл.} = 2,059$ (для числа ступенів свободи $\nu = 26$ і рівня значимості $\alpha = 0,05$), $n = 27$ дорівнює:

$$\Delta z < T_{табл.} \cdot \sqrt{\frac{2}{n-3}} = 2,059 \cdot 0,289 = 0,594.$$

На кожному кроці процедури відсіювання незначимих змінних здійснюється перевірка значущості канонічних кореляцій. Так, значення канонічної кореляції (r), що відповідає першій парі канонічних змінних, склала 0,999803 (табл. 2). Розраховане значення $\chi^2_{спос.} = 162,88$ перевищує $\chi^2_{табл.} = 28,14$ для числа ступенів свободи $\nu = 42$ та рівня значимості $\alpha = 0,05$, тому перша канонічна кореляція є значимою.

Для другої пари канонічних змінних: $r = 0,988695$, $\chi^2_{спос.} = 53,13$ перевищує $\chi^2_{табл.} = 10,85$ (для $\nu = 20$, $\alpha = 0,05$), тобто друга канонічна кореляція є також значимою. Таким чином, з імовірністю 95% можна вважати, що значимими є обидва коефіцієнти канонічної кореляції та відповідні пари канонічних змінних.

У результаті аналізу значень коефіцієнтів канонічних факторних навантажень первісного набору факторних ознак, що відповідають першому канонічному коефіцієнту кореляції, який є найбільш значимим (див. табл. 2), було встановлено, що найбільший вплив на результативні показники мають факторні ознаки X_{11} та X_{12} . Тобто найбільший вплив на обсяги прямих іноземних і капітальних інвестицій в регіони України мають показники «Валовий регіональний продукт» і «Валовий регіональний продукт у розрахунку на одну особу».

Найменший вплив на показники обсягів прямих іноземних і капітальних інвестицій мають ознаки X_{35} – «Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування» та X_{53} – «Утворення відходів у розрахунку на км²». Ці ознаки були видалені на першому та другому кроці відповідно.

Зміна значимих коефіцієнтів канонічних кореляцій у результаті покровокового скорочення ознак, різниці Z -перетворень та малозначимі змінні, що видаляються, представлені в табл. 3.

На п'ятому кроці процедури розраховане значення $\Delta z = 0,599492 > 0,594$ (критичне значення для Δz). Тобто, отримана оцінка різниці між максимальними коефіцієнтами канонічних кореляцій є значимою, і процес скорочення змінних слід зупинити.

У результаті аналізу отриманих даних було встановлено, що зменшення кількості змінних вихідного набору з 21 до 16 незначно відбулося на коефіцієнті кореляції другої пари канонічних змінних і майже зовсім не відбулося на коефіцієнті кореляції першої пари канонічних змінних. Тобто, для характеристики обсягів прямих іноземних і капітальних інвестицій в регіони України можливе використання всіх обраних факторних показників за виключенням ознак X_{24} – «Кількість студентів вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації», X_{33} – «Загальна частка доріг із твердим покриттям», X_{35} –

Таблиця 2

Коефіцієнти канонічних факторних навантажень факторних ознак, що відповідають першому канонічному коефіцієнту кореляції

X_{11}	X_{12}	X_{13}	X_{21}	X_{22}	X_{23}	X_{24}
-0,983767	0,428243	0,012078	-0,044855	0,158262	-0,071629	0,009960
X_{31}	X_{32}	X_{33}	X_{34}	X_{35}	X_{36}	X_{37}
-0,013468	-0,095476	-0,007425	0,101565	0,001589	0,233353	-0,108664
X_{38}	X_{41}	X_{42}	X_{43}	X_{51}	X_{52}	X_{53}
-0,320520	0,006529	-0,103845	0,190437	-0,046570	-0,291650	-0,001351

Таблиця 3

Скорочення набору факторних показників

№ кроку	Число змінних	Канонічні кореляції		Різниця Z-перетворень, Dz		Видалені змінні
		r_1	r_2	r_1	r_2	
1	21	0,9998031	0,9886953	-	-	X_{35}, X_{53}
2	19	0,9998030	0,9864936	0,000254	0,089526	X_{41}
3	18	0,9998004	0,984817	0,006556	0,058929	X_{33}
4	17	0,999771	0,9815921	0,068711	0,097115	X_{24}
5	16	0,9997702	0,9402204	0,001744	0,599492	

«Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування», X_{41} – «Площа сільськогосподарських угідь у володінні та користуванні сільськогосподарських підприємств та господарств населення» та X_{53} – «Утворення відходів у розрахунку на км²».

Після скорочення набору показників інформативність значимих канонічних змінних, що характеризують групу факторних ознак, склала 99,31% дисперсії результативних ознак. Це дозволяє зробити припущення про оптимальний склад початково обраних показників для дослідження впливу виділених п'яти основних факторів на обсяги прямих іноземних і капітальних інвестицій в регіони України. Водночас зменшену кількість факторних показників доцільно використовувати лише з метою полегшення розрахунків.

Проведений канонічний аналіз дозволяє визначити зв'язки між досліджуваними ознаками (змінними). Для того, щоб провести економічну інтерпретацію отриманих пар канонічних змінних, було проаналізовано коефіцієнти (важелі) в їх лінійних комбінаціях. Незважаючи на те, що канонічні кореляції мають багато спільного з парними коефіцієнтами кореляції Пірсона, знак канонічного коефіцієнта кореляції не свідчить про напрям зв'язку між канонічними змінними. Тому в ході економічної інтерпретації отриманих пар канонічних змінних позитивний чи негативний знак для канонічної кореляції (коефіцієнтів канонічних змінних) обирається залежно від економічного змісту досліджуваних сукупностей.

Враховуючи, що на останньому кроці процедури скорочення набору змінних значимою виявилася тільки перша канонічна кореляція, було проаналізовано тільки одну відповідну пару канонічних змінних:

$$U = -0,965X_{11} + 0,425X_{12} + 0,011X_{13} - 0,050X_{21} + 0,172X_{22} - 0,070X_{23} - 0,012X_{31} - 0,093X_{32} + 0,097X_{34} + 0,240X_{36} - 0,111X_{37} - 0,327X_{38} - 0,114X_{42} + 0,185X_{43} - 0,044X_{51} - 0,300X_{52};$$

$$V = -1,0002Y_1 + 0,0002Y_2.$$

За обчисленими значеннями коефіцієнтів канонічних змінних зроблено висновки про те, що найбільший вплив на зростання обсягів прямих іноземних і капітальних інвестицій в регіони України (в значно більшій мірі, ніж прямі іноземні інвестиції (Y_1)) мають показники привабливості ринку, а саме, обсягів валового регіонального продукту (змінні X_{11}, X_{12}), а найменший – виробництво електроенергії (змінна X_{31}).

ВИСНОВКИ

У ході формування системи статистичних показників інвестиційної привабливості регіонів України виділено п'ять блоків: «Привабливість ринку», «Ціна і якість робочої сили», «Наявність необхідної інфраструктури», «Наявність природних ресурсів», «Безпека інвестиційної діяльності».

У результаті використання методу канонічних кореляцій для виявлення мінімального набору економічних показників, що мають найбільший вплив на обсяги прямих іноземних і капітальних інвестицій в регіони України, можна зробити такі висновки: майже всі з обраних показників мають істотний вплив на результуючі ознаки (окрім показників: «Кількість студентів вищих навчальних закладів I–IV рівнів акредитації», «Загальна частка доріг із твердим покриттям», «Експлуатаційна довжина залізничних колій загального користування», «Площа сільськогосподарських угідь у володінні та користуванні сільськогосподарських підприємств та гос-

подарств населення» та «Утворення відходів у розрахунок на км²»); найбільший вплив на обсяги прямих іноземних і капітальних інвестицій серед сукупності показників розвитку національної економіки мають показники привабливості ринку.

Скориставшись результатами даного комплексного дослідження, доцільно з'ясувати можливість розширення інформаційної бази для моделювання інвестиційної привабливості регіонів України. Так, врахування якісних ознак та лінгвістичних змінних, а саме, лінгвістично визначеного природно-ландшафтного туристичного потенціалу та національної самосвідомості населення регіонів України, дозволить сформувати бази знань та побудувати модель інвестиційної привабливості регіонів України на основі апарату нечіткої логіки. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Балацький О. Ф. Управління інвестиціями : навч. посіб. / О. Ф. Балацький, О. М. Теліженко, М. О. Соколов. – 2-ге вид. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2004. – 232 с.
2. Державна служба статистики України [Електронний ресурс] // Офіційний сайт Державної служби статистики України. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Економічна безпека : навч. посіб. / За ред. д-ра екон. наук, проф. З. С. Варналія. – К. : Знання, 2009. – 647 с.
4. Іщук С. О. Оцінювання інвестиційної привабливості регіону: методичний аспект / С. О. Іщук, Т. В. Кулініч // Регіональна економіка. – 2010. – № 3. – С. 71–78.
5. Матвієнко П. В. Оцінка інвестиційної привабливості регіонів / П. В. Матвієнко // Економіка та держава. – 2006. – № 12. – С. 66–71.
6. Петровська С. А. Оцінки інвестиційної привабливості регіону: порівняльний пофакторний аналіз / С. А. Петровська // Механізм регулювання економіки. – 2012. – № 2 (56). – С. 90–97.
7. Сошникова Л. А. Многомерный статистический анализ в экономике : учеб. пособие для вузов / Л. А. Сошникова, В. Н. Тамашевич, Г. Уебе и др.; под ред. проф. В. Н. Тамашевича. – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 1999. – 598 с.
8. Статистичний збірник «Регіони України» 2013 рік. У 2 ч., ч. 1 : статистичний збірник / Державна служба статистики України ; за ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 322 с.
9. Статистичний збірник «Регіони України» 2013. У 2 ч., ч. 2 : статистичний збірник / Державна служба статистики України ; за ред. О. Г. Осауленка. – К. : Державна служба статистики України, 2013. – 783 с.
10. Сухоруков А. І. Нормативний підхід до оцінювання рівня економічної безпеки держави / А. І. Сухоруков // Економічна безпека держави: міждисциплінарний підхід : монографія / За наук. ред. д. е. н., проф. Є. В. Хлобистова. – Черкаси : Видавець Ю. А. Чабаненко, 2013. – С. 26–40.
11. Тарбукіна О. М. Огляд існуючих методичних підходів до оцінювання інвестиційної привабливості регіону / О. М. Тарбукіна // Формування ринкових відносин в Україні. – 2008. – № 6. – С. 123–127.
12. Уманець Т. В. Оцінка інвестиційної привабливості регіону за допомогою інтегральних індексів / Т. В. Уманець // Економіка та прогнозування. – 2006. – № 4. – С. 133–145.
13. Швець В. Я. Аналіз інвестиційного клімату в економіці України та шляхи його покращання / В. Я. Швець // Економічний нобелівський вісник. – 2014. – № 1 (7). – С. 502–508.

14. Dunning, J. H. Institutional reform, FDI and European transition economies / J. H. Dunning // Reading and Rutgers transition economies. – 2007.

15. Dunning, J. H. Multinational Enterprises and the Global Economy / J. H. Dunning. – Reading, MA : Addison-Wesley, 1993. – 687 pp. – P. 127–130.

16. Dunning, J. H. Relational assets, networks and international business activity / J. H. Dunning, F. J. Contractor, P. Lorange (eds.) Cooperative Strategies and Alliances. – New York : Pergamon, 2002. – P. 569–594.

17. Dunning, J. H. The eclectic paradigm as an envelope for economic and business theories of MNE / J. H. Dunning // International Business Review. – 2000. – No. 9. – P. 163–190.

18. World Investment Report 2002 – Transnational Corporations and Export Competitiveness, 17 Sep 2002 [Electronic resource] / United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) // The official website of the UNCTAD. – Mode of access : <http://unctad.org/en/pages/PublicationArchive.aspx?publicationid=658>.

19. World Investment Report 2012 – Towards a New Generation of Investment Policies, 05 Jul 2012 [Electronic resource] / United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) // The official website of the UNCTAD. – Mode of access : <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=171>

20. World Investment Report 2013 – Global Value Chains: Investment and Trade for Development [Electronic resource] / United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) // The official website of the UNCTAD. – Mode of access : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2013_en.pdf

21. World Investment Report 2015 – Reforming International Investment Governance [Electronic resource] / United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) // The official website of the UNCTAD. – Mode of access : http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_en.pdf

REFERENCES

- Balatskyi, O. F., Telizhenko, O. M., and Sokolov, M. O. *Upravlinnia investytsiiami* [Investment management]. Sumy: Universytetska knyha, 2004.
- Dunning, J. H. "Institutional reform, FDI and European transition economies". In *Reading and Rutgers transition economies*, 2007.
- Dunning, J. H. *Multinational Enterprises and the Global Economy*. Reading, MA: Addison-Wesley, 1993.
- Dunning, J. H., and Contractor, F. J. "Relational assets, networks and international business activity". In *Cooperative Strategies and Alliances*, 569-594. New York: Pergamon, 2002.
- Dunning, J. H. "The eclectic paradigm as an envelope for economic and business theories of MNE". *International Business Review*, no. 9 (2000): 163-190.
- Ekonomichna bezpeka* [Economic security]. Kyiv: Znannia, 2009.
- Ishchuk, S. O., and Kulinich, T. V. "Otsiniuvannia investytsiinoi pryvabylosti rehionu: metodychnyi aspekt" [Evaluation of investment attractiveness of the region: methodological aspect]. *Rehionalna ekonomika*, no. 3 (2010): 71-78.
- Matvienko, P. V. "Otsinka investytsiinoi pryvabylosti rehioniv" [Evaluation of investment attractiveness of regions]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 12 (2006): 66-71.
- Oftsiyniy sait Derzhavnoi sluzhby statystyky Ukrainy. <http://www.ukrstat.gov.ua>
- Petrovska, S. A. "Otsinky investytsiinoi pryvabylosti rehionu: porivnialnyi pofaktorny analiz" [Evaluation of investment attractiveness of the region: a comparative factor analysis]. *Mekhanizm rehulivannia ekonomiky*, no. 2 (56) (2012): 90-97.

Rehiony Ukrainy [Regions of Ukraine]. Part 1. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2013.

Rehiony Ukrainy [Regions of Ukraine]. Part 2. Kyiv: Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy, 2013.

Shvets, V. Ya. "Analiz investytsiinoho klimatu v ekonomitsi Ukrainy ta shliakhy ioho pokrashchennia" [Analysis of investment climate in Ukraine's economy and ways of its improvement]. *Ekonomichnyi nobelivskiy visnyk*, no. 1 (7) (2014): 502-508.

Sukhorukov, A. I. "Normatyvnyi pidkhid do otsiniuvannia rivnia ekonomichnoi bezpeky derzhavy" [The regulatory approach to assessment of the level of economic security of the state]. In *Ekonomichna bezpeka derzhavy: mizhdystyplinarnyi pidkhid*, 26-40. Cherkasy: Vydavets Yu. A. Chabanenko, 2013.

Soshnikova, L. A. *Mnogomernyy statisticheskyy analiz v ekonomike* [Multivariate statistical analysis in economy]. Moscow: YUNITI-DANA, 1999.

Tarbukina, O. M. "Ohliad isnuichykh metodychnykh pidkhodiv do otsiniuvannia investytsiinoi pryvablyvosti rehionu" [An overview of existing methodical approaches to assessment of

investment attractiveness of the region]. *Formuvannia rynkovykh vidnosyn v Ukraini*, no. 6 (2008): 123-127.

Umanets, T. V. "Otsinka investytsiinoi pryvablyvosti rehionu za dopomohoiu intehralnykh indeksiv" [Evaluation of investment attractiveness of the region with the help of integral indexes]. *Ekonomika ta prohnozuvannia*, no. 4 (2006): 133-145.

"World Investment Report 2002 – Transnational Corporations and Export Competitiveness". The official website of the UNCTAD. <http://unctad.org/en/pages/PublicationArchive.aspx?publicationid=658>

"World Investment Report 2012 – Towards a New Generation of Investment Policies". The official website of the UNCTAD. <http://unctad.org/en/pages/PublicationWebflyer.aspx?publicationid=171>

"World Investment Report 2013 - Global Value Chains: Investment and Trade for Development". The official website of the UNCTAD. http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2013_en.pdf

"World Investment Report 2015 - Reforming International Investment Governance" The official website of the UNCTAD. http://unctad.org/en/PublicationsLibrary/wir2015_en.pdf